

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Elku
oraz
„3-letniego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Elku na lata 2019 - 2021”
za rok 2021

Spis treści

I. Wstęp	4
II. Realizacja działań w ramach poszczególnych celów oraz osiągnięte efekty „Programu wspierania rodziny na lata 2019-2021”	5
III. Potrzeby dotyczące realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.	8

Wyjaśnienie użytych w sprawozdaniu skrótów i zwrotów:

MOPS - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku.

Program – „Program Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021” przyjęty uchwałą Nr III.22.2019 Rady Miasta Ełku z dnia 17 stycznia 2019 r.

Pedagodzy „uliczni” - pedagodzy pracujący w środowisku lokalnym.

Punkt Konsultacyjny – Punkt konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy w rodzinie działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ełku.

I. Wstęp

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej samorząd miasta Ełku realizuje szereg zadań w tym zakresie. Jednym z nich było opracowanie 3 – letniego programu wspierania rodziny, prowadzenie pracy z rodziną w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, usług dla rodziny, zatrudnienie asystentów rodziny, a także promowanie nowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny.

3 – letni program pod nazwą „Program Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021” został przyjęty do realizacji uchwałą Nr III.22.2019 Rady Miasta Ełku z dnia 17 stycznia 2019 r., który powstał we współpracy z kluczowymi jednostkami, działającymi na terenie Ełku, tj. Urzędem Miasta Ełku, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ełku, Sądem Rejonowym w Ełku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku, Komendą Powiatową Policji w Ełku, Poradnią Leczenia Uzależnień, Poradnią Rodzinną działającą przy Urzędzie Miasta Ełku, Powiatowym Centrum Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej w Ełku, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku, Zespołem Interdyscyplinarnym w Ełku, Strażą Miejską w Ełku, szkołami i przedszkolami z terenu Ełku, instytucjami ochrony zdrowia oraz placówkami wspierającymi dzieci i młodzież.

Celem głównym Programu jest stworzenie skutecznego systemu wsparcia oraz ochrony dziecka i rodziny, sprzyjającego prawidłowemu jej rozwojowi w Mieście Ełku.

Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne.

Współczesne rodziny przeżywają wiele trudności dotyczących zagadnień życia codziennego, spraw opiekuńczo-wychowawczych, różnego rodzaju przemocy, uzależnień a w ostatnim roku także tych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa sanitarnego. W obecnych warunkach wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych stało się jeszcze bardziej wymagające, a powstałe trudności rzutują na prawidłowy rozwój dziecka. W związku z powyższym w ramach realizacji Programu podejmowanych było wiele inicjatyw mających na celu wdrożenie i promowanie działań wspierających rodziny przeżywające kryzys.

Działania określone w Programie w roku 2021 realizowane były zgodnie z przyjętym harmonogramem realizacji. Podejmowanie skutecznych działań w ramach Programu było możliwe dzięki środkom z budżetu miasta Ełku oraz instytucji zaangażowanych w jego realizację, a także funduszy zewnętrznych.

Niniejszy dokument przedstawia informacje z realizacji zadań z zakresu wsparcia rodzin z Ełku oraz realizacji „3-letniego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ełku na lata 2019 – 2021”, w roku 2021.

II. Realizacja działań w ramach poszczególnych celów oraz osiągnięte efekty „Programu wspierania rodziny na lata 2019-2021”.

1. Cel szczegółowy - Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i ich rodzin.

Miasto Ełk wspiera rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, m.in. w formie pracy z rodzinami oraz ukazywaniu prawidłowych metod wychowawczych oraz opiekuńczych. W roku 2021 rodziny były objęte wsparciem 6 asystentów rodziny, zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, którzy objęli pomocą 84 rodziny, w tym 171 dzieci. Rodziny wspierano poprzez prowadzone konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, m.in. przez psychologów, socjoterapeutów, terapeutów, pedagogów, radcę prawnego i innych specjalistów. Konsultacje i poradnictwo prowadzono na terenie miasta Ełku w Poradni Rodzinnej, w Punkcie Konsultacyjnym przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Ełckim Centrum Rewitalizacji Społecznej w Ełku oraz przez organizacje pozarządowe.

Niska wydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin lub jej brak w skrajnych wypadkach może doprowadzić do konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W 2021 r. w pieczy zastępczej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 157 dzieci. Samorząd miasta Ełku współfinansował pobyt dzieci w pieczy zastępczej środkami finansowymi w wysokości 1 290 773,95 zł.

Asystenci rodziny regularnie współpracowali z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej w formie indywidualnych konsultacji, których celem było ustalenie działań mających prowadzić do powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2021 do domu rodzinnego powróciło 6 dzieci z pieczy zastępczej.

Asystenci rodziny w roku 2021 realizowali działania w ramach projektu pn. „Wsparcie Ełckich Rodzin – projekt MOF” oraz „Wsparcie Ełckich Rodzin – Nasza Stajnia” w ramach Osi priorytetowej 11 „Włączenie społeczne”, Działanie 11.02.

W roku 2021 kontynuowano działania na rzecz rodzin wielodzietnych poprzez realizację „Ełckiej Karty 3+” oraz Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.

W ramach realizowanych zadań z zakresu wspierania rodziny pracownicy socjalni udzielili pomocy finansowej 1020 rodzinom (1875 osób w rodzinach), rzeczowej oraz prowadzili pracę socjalną z 560 rodzinami (1150 osób w rodzinach). Ponadto realizowano usługi opiekuńcze i specjalistyczne, w szczególności dla dzieci niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi.

Przy zachowaniu bezpieczeństwa sanitarnego na terenie miasta Ełk odbyło się cykliczne wydarzenie, integrujące rodziny ze środowiskiem lokalnym jakim są „Ełckie Dni Rodziny, które w 2021 r. odbywały się pod hasłem „Młodość – miłość – małżeństwo-rodzina”.

Z uwagi na panującą w kraju sytuację epidemiczną spowodowaną wirusem COVID-19 liczba wydarzeń organizowanych na rzecz rodzin była znacznie ograniczona a realizowane działania prowadzone były w formie zdalnej bądź w małych grupach z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Szczegółowe informacje dotyczące poziomu zrealizowanych wskaźników w roku 2021 przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Wskaźniki realizacji celu 1 - Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i ich rodzin w roku 2021

L.p.	Wskaźniki	2021
1.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	84 rodziny
2.	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny.	6 asystentów
3.	Liczba dzieci które skorzystały z wypoczynku.	1710 dzieci
4.	Rodzaj, liczba i forma udzielanego poradnictwa specjalistycznego.	968 Porady, pomoc pedagogiczna, konsultacje psychologiczne, konsultacje dla rodziców, terapia długoterminowa, porady prawne, zajęcia logopedyczne
5.	Wysokość środków przeznaczonych i poniesionych przez gminę na częściowe pokrycie pobytu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.	1 290 773,95 zł
6.	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	157 dzieci
7.	Liczba dzieci powracających z pieczy do rodzin biologicznych.	6 dzieci
8.	Liczba rodzin oraz osób w tych rodzinach, która skorzystała z pomocy udzielonej w formie pracy socjalnej.	560 rodzin 1150 osób
9.	Liczba rodzin oraz osób w tych rodzinach, które uzyskały pomoc pieniężną z MOPS oraz Wydziału Świadczeń UM.	12474 rodzin 19513 osób

Źródło: Dane pozyskane od podmiotów zaangażowanych w realizację zadań z zakresu wspierania rodziny w mieście Ełk oraz „Programu Wspierania Rodziny w mieście Ełku na lata 2019-2021” zrealizowanego za rok 2021.

2. Cel szczegółowy - Rozwój usług, form wsparcia i współpracy na rzecz pomocy dzieciom i rodzinom.

W ramach realizacji zadań programu z zakresu wspierania rodziny w 2021 roku zorganizowano 12 spotkań, w tym konferencji oraz 95 szkoleń dotyczących problematyki rodziny.

W związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją wywołaną rozprzestrzenianiem się wirusa Sars-CoV-2 dokonano zmiany sposobu i formy szkoleń, co podyktowane było koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osób szkolonych, w związku z czym zdecydowana większość szkoleń realizowana była w formie zdalnie. Szkolenia, które odbywały się stacjonarnie realizowano z zachowaniem reżimu sanitarnego. Podobna zasada obowiązywała w przypadku osób realizujących zadania w obszarze wspierania rodzin

wymagających wsparcia w środowisku lokalnym, gdzie również były przestrzegane zasady reżimu sanitarnego.

W celu opracowania interdyscyplinarnego sposobu wsparcia rodzin w 2021 roku zorganizowano 12 spotkań Zespołu Asysty Rodzinnej, w których uczestniczyli asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni. W związku z realizacją zadań wynikających z zakresu wspierania rodziny Poradnia rodzinna udzieliła nieodpłatnie 4248 porad specjalistów, m.in. psychologów, terapeutów, socjoterapeutów, pedagogów, instruktora terapii uzależnień, radcy prawnego oraz innych.

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych asystenci rodziny uczestniczyli m.in. w szkoleniach: „Treningu umiejętności społecznych” oraz superwizji, pomagającej w rozwoju zawodowym asystentów rodziny i pracowników socjalnych. W ramach realizowanych działań z zakresu wspierania rodziny odbywały się również spotkania Sojuszu dla Rodziny działającej przy Prezydencie Miasta Ełku oraz Konwentu Seniorów działającego przy Prezydencie Miasta Ełku.

Szczegółowe informacje dotyczące poziomu zrealizowanych wskaźników w 2021 roku przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Wskaźniki realizacji celu 2 - Rozwój usług, form wsparcia i współpracy na rzecz pomocy dzieciom i rodzinom

Lp.	Wskaźniki	2021
1.	Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji lub seminariów dotyczących problematyki rodziny.	12 spotkań/konferencji
2.	Liczba odbytych szkoleń przez pracowników instytucji pomocowych.	95 szkoleń
3.	Liczba odbytych spotkań Zespołu ds. Asysty Rodzinnej.	12 spotkań
4.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	84 rodziny
5.	Liczba udzielonych porad w ramach Poradni Rodzinnej.	4248 porad
6.	Liczba osób, w tym dzieci, objętych programem szczepień.	1220 osób (w tym 1087 przeciw grypie)
7.	Liczba osób i rodzin, jaka skorzystała z programów profilaktycznych.	5093 osób
8.	Liczba dzieci i młodzieży, które uczęszczały na zajęcia organizowane przez Ośrodek Kuratorski.	6 osób

Źródło: Dane pozyskane od podmiotów zaangażowanych w realizację zadań z zakresu wspierania rodziny w mieście Ełk oraz „Programu Wspierania Rodziny w mieście Ełku na lata 2019-2021” zrealizowanego za rok 2021.

3. Cel szczegółowy - Ograniczenie sytuacji kryzysowych i negatywnych skutków z nich wynikających występujących w rodzinach poprzez zwiększenie świadomości rodzin w zakresie oferowanych form wsparcia.

Rodziny w mieście Ełku w 2021 r. wspierano poprzez poradnictwo specjalistyczne, wykwalifikowanej kadry fachowców. Konsultacje i poradnictwo prowadzono m.in. w Poradni Rodzinnej, w Punkcie Konsultacyjnym przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Ełckim Centrum Rewitalizacji Społecznej w Ełku, w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Powiatowego Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, w Ośrodku Środowiskowej

Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Ełku oraz przez organizacje pozarządowe.

Rodzice mający potrzebę uzyskania informacji lub wsparcia w zakresie tematyki opiekuńczo-wychowawczej mogli skorzystać z konsultacji oraz warsztatów z asystentami rodziny w ramach Klubu Rodzica prowadzonego w Ełckim Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA w Ełku.

Rodziny z dziećmi, u których wystąpiły niepokojące objawy związane z problemami psychicznymi wynikające między innymi z izolacji w okresie pandemii mogły skorzystać z porad psychologicznych, psychologicznych diagnostycznych, sesji psychoterapeutycznych indywidualnych, rodzinnych i grupowych, sesji wsparcia psychologicznego oraz psychospołecznego oraz porad domowych lub środowiskowych oferowanych przez Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Ełku.

Rodziny wspierane były również poprzez działalność pedagogów „ulicznych”, którzy organizowali w sposób kreatywny czas wolny dzieciom i młodzieży na terenie miasta Ełk, organizowano również projekty mające na celu integrację społeczności lokalnej.

Asystenci rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku wspierali rodziny w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, jak również motywowali członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, podjęcia terapii uzależnień oraz pracowali z rodzinami, w których występowała przemoc. W 2021 r. wszczęto 421 procedur „Niebieskie Karty” (jest to wzrost o 273 procedury w stosunku do roku poprzedniego), z tego 9 rodzin (27 osób w rodzinach) było objętych wsparciem asystenta rodziny. Niewątpliwie ma to związek z całkowitymi izolacjami rodzin („lockdown-ami”) w czasie pandemii, których skutkiem było pogorszeniem się jakości życia rodzin, spowodowanej często utratą pracy żywicieli rodziny, pogorszeniem ogólnych warunków życia, utratą poczucia bezpieczeństwa członków rodziny. Z uwagi na specyfikę roku 2021 asystenci rodziny głównie udzielali wsparcia emocjonalnego wspieranym rodzinom oraz edukowali w zakresie ochrony zdrowia w okresie pandemii COVID – 19.

Tworząc czytelny i sprawny przepływ informacji w zakresie oferowanych form wspierania rodzin aktualizowano na bieżąco informacje, wykorzystując strony internetowe MOPS oraz Urzędu Miasta Ełk.

Wskaźniki osiągnięte w celu 3 - ograniczenie sytuacji kryzysowych i negatywnych skutków z nich wynikających występujących w rodzinach w roku 2021 przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Wskaźniki realizacji celu 3 - Ograniczenie sytuacji kryzysowych i negatywnych skutków z nich wynikających występujących w rodzinach poprzez zwiększenie świadomości rodzin w zakresie oferowanych form wsparcia

Lp.	Wskaźniki	2021
1.	Liczba osób korzystających z grup wsparcia i DDA.	3 osoby
2.	Liczba osób i rodzin jaka skorzystała z programów profilaktycznych.	794 osób
3.	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego.	567 osób
4.	Liczba nadzorów kuratorów sądowych w przypadku dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	34 nadzorów
5.	Ogólna liczba nadzorów kuratorskich nad nieletnimi.	54 nadzorów
6.	Liczba uczniów korzystających z programów profilaktycznych w	3499 uczniów

	szkołach.	
7.	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.	421 procedur
8.	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”.	27 osób
9.	Liczba lokalnych kampanii na rzecz rodziny.	23 kampanii
10.	Liczba broszur informacyjnych.	207 broszur
11.	Liczba spotkań, konferencji lub seminariów dotyczących problematyki rodziny.	12 spotkań/konferencji

Źródło: Dane pozyskane od podmiotów zaangażowanych w realizację zadań z zakresu wspierania rodziny w mieście Ełk oraz „Programu Wspierania Rodziny w mieście Ełku na lata 2019-2021” zrealizowanego za rok 2021.

III. Potrzeby dotyczące realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Efektom działań samorządu miasta Ełku przedstawionych w niniejszym sprawozdaniu ma być stworzenie takich mechanizmów wspierania rodziny, które przyczynią się do zmniejszenia liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej oraz poprawy sytuacji rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Wnioski wynikające z monitoringu Programu wskazują potrzebę podejmowania działań profilaktycznych wspierających rodzinę oraz mających na celu pracę z rodziną w momencie zabezpieczenia dzieci i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

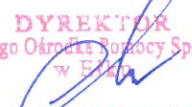
Wspierając rodziny należy uwzględnić działania nakierowane na pracę z rodzinami borykającymi się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz rodzinami biologicznymi, których dzieci są objęte systemem pieczy zastępczej.

Ostatni trudny czas pandemii COVID – 19 izolacja epidemiologiczna pogłębiła problemy psychofizyczne dzieci i młodzieży oraz ogólne funkcjonowanie rodzin (nauka zdalna, praca zdalna), dlatego istotne jest podjęcie działań mających na celu zapewnienie i utrzymanie dostępu do wsparcia specjalistów: psychologów, socjoterapeutów, terapeutów, pedagogów, asystentów rodziny w celu niwelowania negatywnych skutków dezorganizacji życia społecznego spowodowanego pandemią.

Potrzeby dotyczące realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny:

1. Pozyskanie kadry wspierającej rodziny, poprzez kontynuowanie zatrudniania minimum 6 asystentów rodziny na umowę o pracę.
2. Rozszerzenie oferty placówek wsparcia dziennego, w szczególności skierowanych do dzieci z niepełnosprawnościami.
3. Kontynuacja realizacji dotychczasowych działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych m.in. poprzez pracę z rodziną, organizowanie zajęć i warsztatów edukacyjnych, aktywizujących.
4. Kontynuacja realizacji specjalistycznego poradnictwa, m.in: pedagoga, psychologa pracującego z dziećmi, socjoterapeutę.
5. Kontynuacja działań animatorów i pedagogów „ulicznych” oraz wzmocnienie współpracy między pedagogami „ulicznymi” i asystentami rodziny.

6. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie poprzez profesjonalizację oraz specjalizację i podniesienie kwalifikacji pracowników tych instytucji i podmiotów działających w obszarze pracy z dziećmi i rodziną.
7. Zapewnienie środków finansowych na realizację Programu, w tym na finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz zatrudnienia asystentów rodziny.
8. Realizacja programów wspierających rodziny i dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
9. Rozwój form wsparcia rodzin m.in. powstanie rodzin wspierających oraz tutorów.
10. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz z placówkami niepublicznymi np. organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze wsparcia rodziny.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ełku

Aneta Ruszczyk

Sporządziła:

Beata Hawryło – asystent rodziny